

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 5.

Maribor, dne 11. januarja 1909.

Letnik I.

Čudni ljudje smo.

Zares čudni ljudje. Govorimo in pišemo o slovenskih samostalnih gimnazijskih razredih v Celju, o slovenskih paralelkah v Mariboru, o slovenskih ljudskih šolah na Spodnjem Stajerskem, dočim vsega tega nimamo. Saj vendar celjski razredi niti slovensko-nemški niso, ampak le nemško-slovenski, ker se v njih večina predmetov predava v nemščini; iz istega vzroka so tudi paralelke v Mariboru le nemško-slovenske. In ljudske šole? Bržkone je jareninska edina, v koji vlada samo eden učni jezik, namreč slovenski. In tako pišemo in govorimo v pričlo tega, da Nemci namenoma v svet trobijo in lažejo, da nas vlada obsipavlje s kulturnimi sredstvi, ter javnost hujskajo zoper nas nenasitne, ljudstvo naše pa duševno gladi in se s smrtjo bori, ker se mu odrekajo drobtinice. Ali nismo nemških hujskacev najboljši pomagači?

Pa to povedati ni glavni namen pričujočih vrstic; še vse važnejše nam je v misli. Evidentno je, da se osnovna izobrazba otrokova, to je ona, ki jo podaja v prvi vrsti ljudska šola, more vršiti le v materinščini, da potemtakem učni jezik ljudskih šol na slovenskem Stajerskem mora biti edino slovenski, če hočemo, da naša deca v njih dobi to, česar ji je za življenje krvavo treba. Kaj bi rekli Nemci, ako bi jim priporočali ali je silili, da bodi v njihovih ljudskih šolah učni jezik popolnoma ali deloma slovenski? Rekli bi: Vi ste abotni, ako si domišljate, da vas bomo ubogali; za prihodnost pa si prepovedujemo, da se vfkate v naše stvari! Ali imajo Nemci eno ljudsko šolo, v kateri bi se vsaj eden predmet učil v slovenskem ali sploh drugem tujem jim jeziku? Ne; in zakaj ne? Ker vedo, da je, otroku praviti in ga učiti to, kar mu je za življenje v svetu podlaga, v tujem jeziku, toliko kakor plačevati namesto z zlatim denarjem s pločevinastim, ali lažnemu namesto kruha dajati kamen. Cemu neki učitelj deci pravi o vrtenju zemlje, o nastanku letnih in dnevnih časov, o solncu, mesecu in zvezdah, o razmerah v drugih deželah in državah, čemu ji opisuje strupene rastline, čemu opozarja na živali, ki škodujejo našim sadežem itd., ako ji vse to pravi v tujem jeziku. In to je ravno ono, kar tvori otrokovo izobrazbo za poznejše življenje. Djali pa bodo nekateri, da tuji jezik deci ni nerazumljiv, ako se ga je poprej, namreč v prvih šolskih letih učila. Odgovor: 1. nikdar, in če si ga je prisvojila tudi v kolikor le možno največji meri, ji ni tako razumljiv, kakor materinščina, in bo v najugodnejšem slučaju deca zapopadala komaj polovico. 2. je v prvih šolskih letih čas za izobrazbo šel popolnoma v izgubo, ker se je pretolkel z učenjem tujega jezika, ki samo na sebi ne daje niti trohice izobrazbe. Vrh tega pa tak uk — v mislih imamo zdaj vsa šolska leta — le duh mori, ter prirojene zmožnosti otrokove zaduši, kajti kjer v duševnem življenju ni napredovanja, tam gre nazaj; stanja namreč duševno življenje ne pozna. Otroci se umsko ne razvija, kakor bi se lahko, poleg tega pa posurovi. Da še z enim primerom pojasnimo, kar hočemo povedati: zdi se nam ravno tako, kakor če bi kdo si še le šel žlice delat, kadar se skleda postavi na mizo; mogoče, da bo z žlico ravno tedaj gotov, ko bodo drugi šli siti od mize, bržčas pa še tedaj ne. Ali stvar, ki jo zagovarjamo, se da dokazati tudi z dejanskimi uspehi. Stajerski Nemci, dasi manj nadarjeni nego mi, nas kulturno in gospodarsko daleč prekašajo. Ljudje, ki gledajo bistro, dobro vedo, da temu ni edini vzrok ljubezen vlade do njih, ki jim vsako željo izpolni, ampak da je tega močno kriva tudi dvojezičnost naših ljudskih šol. Nazadnje pa Nemci sami pravijo, seveda le bolj na tihem, da bi ne prišlo do naših ušes, da nam v ljudske šole zato vsiljujejo nemščino, da v izobrazbi za njimi zaostanemo ter gospodarski nazadujemo; narod beračev pa se končno mora udati, če se še toliko brani. Ali torej nismo čudni ljudje, da dvojezične ljudske šole med nami trpimo, dočim se borimo zoper gospodarsko smrt?

Najnerazumljiveje pa še pride. Jareninčani so po dolgotrajnem hudem boju izvojevali odlok upravnega sodišča na Dunaju, ki je brezpogojno veljaven za vse ljudske šole v Avstriji, da sme biti na javnih ljudskih kakor tudi na meščanskih šolah samo eden

jezik učni jezik, drug jezik sme biti le učni predmet. Z ozirom na Spodnji Stajer se to pravi: na vseh javnih ljudskih šolah, v katerih je večina otrok slovenska, se smejo od prvega do zadnjega leta vsi predmeti učiti le v slovenskem jeziku; nemščina se sme učiti le v posebnih za to odločenih urah kot predmet in se k temu siliti ne sme nikogar. Ta odlok je za nas neprecenljive vrednosti, ker omogočuje zdravo, uspešno izobrazbo naše dece in ker se zoper njega ne sme nobena šolska oblast upirati; on je za nas več vreden nego cel slovenski gimnazij, cela slovenska realka, cela slovenska univerza in vsa izobraževalna društva.

Toda odlok le pravi: tako s me, oziroma tako ne sme biti, pa ne ukaže je šolskim oblastim, da šole v njegovem smislu urede, ker upravno sodišče sploh nič ne ukazuje, ampak le odločuje. Seveda bi v državi, kjer so razmere zdrave, kjer zakon velja za vse v isti meri, morale šolske oblasti takoj ukaznim potom popraviti, kar so zoper smisel odloka zakrivile, ali na to čakamo v Avstriji zastoj. Zato pa se moramo sami ganiti ter zahtevati, kar nam gre. Treba je le krajnim šolskim svetom ali tudi posameznikom, opiraje se na materinščino večine šolo obiskujočih otrok in na navedeni odlok z dne 16. maja 1908, števil. 59903 ex 1907, pri okrajnem šolskem svetu prijaviti, kar se zahteva. In to je vse, kar nam je treba storiti, da nam bodo naše drage ljudske šole v hasek, da se po njih rešimo pogina ter vspnemo do boljše bodočnosti.

Manifestacijski shod za slov. vseučilišče.

Včeraj se je vršil v Narodnem domu v Mariboru ob mnogobrojni udeležbi manifestacijski shod za slovensko vseučilišče v Ljubljani, katerega je sklical Slovensko društvo. Shod je otvoril predsednik preč. gospod stolni dekan dr. Mlakar, ki je po kratkem pojasnilu, zakaj se je sklical shod, podelil besedo gospodu državnemu poslancu dr. Korošcu.

Dr. Korošec je izvajal stedeče misli: Prinašam pozdrave svojih tovarišev drž. poslancev. Ravnam do cela v njihovem smislu, da se udeležim vsakega javnega zborovanja, na katerem se razpravlja o slovenskem vseučilišču v Ljubljani.

Narod je družabni organizem in kot tak nima samo dolžnosti, ampak tudi pravice. Mi potrebujemo političnih, kulturnih in gospodarskih pravic. Mi imamo pravico do popolnega gospodarskega in kulturnega razvoja in v gotovih mejah tudi politične samostojnosti. Slovenski narod je prav tako upravičen, kakor vsi drugi narodi, zahtevati slovenske ljudske šole, slovenske obrtne in trgovske šole, slovenske srednje in slovenske najvišje šole — vseučilišče. Le na ta način zamore dospeti do popolnega kulturnega razvoja.

Nemci so sedaj — vsaj na štiri oči — opustili neumne trditve, da nimamo literature in potrebnih knjig za vseučilišče. Cemu bi naj pa tudi pisali knjige poprej, dokler nismo čisto gotovi, da dobimo svoje vseučilišče. Ko bo pa enkrat slovensko vseučilišče zagotovljeno, tedaj se bodo pravočasno oskrbele tudi potrebne knjige. Ampak nekaj drugegač so iznašli Nemci sedaj proti slovenskemu vseučilišču in to je sedaj edina ovira. Pravijo, da bo slovensko vseučilišče samo fabrika za slovenske uradnike. Zato se tudi z vsemi štirimi branijo slovenskega vseučilišča.

Gotovo je, da pride že spomladi v državnem zboru na vrsto vladni predlog glede laške pravne fakultete. Ker je vlada že definitivno sklenila, čeprav ministri še molče, da bo sedež laške pravne fakultete na Dunaju, v kar so nemški krščanski socialci že privolili, zato mislim, da o tem vprašanju ni potreba več govoriti. Kočljivo vprašanje je le, kako bo vlada spravila v državno zbornico ta predlog, nujnim potom ali kot naveden predlog. Upamo poslednje in zato je Narodna zveza sklenila, da laško vseučilišče ne pride prej na dnevni red, dokler vlada ne da gotovih obljub za vseučilišče v Ljubljani. (Burno odobravanje in ploskanje.)

Za dr. Korošcem je govoril visokošolec gospod Zavrnik o razmerah slovenskih dijakov na avstrijskih vseučiliščih. Opisal je surovosti nemških buršev, bedo slovenskih dijakov, ko so zaprli menzo, kričeče krivice, ki jih deli rektor graškega vseučilišča Hildebrand in v zadnjem času tudi dunajski rektor magnificus Exner, slovenskim dijakom. Take krivičnih razmer ni več mogoče prenašati in zato nam vlada mora dati slovensko vseučilišče v Ljubljani. (Odobrovanje.)

Gospod dr. Rosina izraža najprej veselje, da so slov. poslanci sklenili udeleževati se javnih shodov za slovensko vseučilišče brez razlike osebnega prepričanja in na to v daljšem govoru dokazuje očitno potrebo slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Visokošolec gospod Zavrnik predlaga na to sledeče resolucije, ki so bile soglasno sprejete:

1. Slovenci, zbrani na manifestacijskem shodu v Mariboru dne 10. jan. 1909 obsojajo kar najodločnejše ravnanje nemških buršev s slovenskim dijaštvom ter pristransko postopanje akademičnih oblasti v Gradu in na Dunaju.

2. Slovenci, zbrani na manifestacijskem shodu v Mariboru dne 10. jan. 1909 zahtevajo ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani ter protestirajo proti ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu.

3. Slovenci, zbrani na manifestacijskem shodu v Mariboru dne 10. jan. 1909 zahtevajo takojšnjo ustanovitev pravniške fakultete v Ljubljani, kreiranje štipendij za slovenske vseučiliške docente ter reciprociteto izpitov na zagrebški univerzi.

Konečno se predsednik preč. gospod dr. Mlakar zahvali za obilno udeležbo in pozornost, s katero so navzoči sledili govornikom, pozivlja, da naj to, kar so slišali, širijo med ljudstvo, da bo tudi v najmanjši slovenski vasi odmeval klic: „Slovensko vseučilišče v Ljubljano“ in nato zaključi shod.

Politični pregled.

Novo ministrstvo. Iz Dunaja nam pišejo: Vsakdo je prepričan, da se Bienenrth trudi sestaviti novo koalicijsko ministrstvo. To nalogo je sprejel od cesarja pri svojem imenovanju ministrskim predsednikom. Ako se mu ta naloga ne posreči, bo po parlamentarnem običaju dal demisijo. Vendar pikantarija za politike je, da nihče ne ve, s kom Bienenrth konfirira. V parlamentu se prikaže zdaj ta zdaj oni poslanec, častnikarji ga obsipavajo z vprašanji, toda poslanec molči; eden nič ne ve, drug ne sme ničesar povedati. Vsakdo pa čuti, da se pletejo nove niti, ki vodijo do koalicijskega ministrstva. Veliko zrelost je v sedanji situaciji pokazala slovenska javnost, ki se ni podala, kakor že mnogokrat, na tisto naivno in zraven neizmerno škodljivo pot ugibanja: ali bo Peter ali Pavel minister in kak minister. Slovenska javnost sedaj modro molči, voditelji ne drže rok križem, in vsled tega je gotovo, da se vsaj z blebetanjem šanse Jugoslovanov ne bodo pokvarile.

Italijansko vseučilišče. Naš dunajski poročevalec nam zatrjuje, da je ministrski svet sklenil, predložiti parlamentu, naj se ustanovi pravna fakulteta za Italijane. Kraj, kojega bo vlada predlagala, mora ostati strogo tajen in še je do danes res ostal, čeprav se je ministrski svet za gotovo že tudi o tem definitivno odločil. Iz tega se sklepa, da je Trst izključen.

Kranjski deželni zbor. Tako napeto slovenska javnost morda še ni pričakovala prve seje kranjskega deželnega zbora, ki se je vršila v petek. Pa jih tudi še nobeden deželni predsednik ni toliko slišal, kakor kranjski baron Schwarz. Komaj je vstopil v dvorano, je nastal nepopisen vrišč. Poslanci so kričali: Abzug Schwarz! Vun z njim! C. kr. morilec, rabelj! Dr. Oražen je planil k Schwarzu, v rokah držoč krvavo manšeto ter klical: Morilec, tu glej slovensko kri! Deželni glavar je zvonil na vse pretege, opominjal galerije, naposled je pa le nastal mir. Deželni glavar se na to spominja cesarjevega jubileja in pa groznega potresa na Laškem. Za njim je hotel govoriti deželni predsednik baron Schwarz. Komaj je vstal, že so se začeli klici: Ne boš govoril! Vun s Schwarzom! Okrvavljen je! Žandarjem naj pridiga! Žandarska duša! Lajtnanta Mayerja pokličite notri! Krvočnik! itd. itd. Še le ko je Schwarz zopet sedel, je nastal zopet mir. Nato so se vršile dopolnilne volitve

v deželni odbor. Izvoljena sta bila soglasno dr. Pegan in prof. Jarc. Za tem pa so se izvolili razni odseki. Vloženih je bilo 15 nujnih predlogov. Popoldne je bila druga seja, v kateri je bila sprejeta nujnost dr. Šusteršičevega predloga o pomnožitvi zastopnikov dežele v deželnem šolskem svetu. V sobotni seji so prišli na vrsto še razni drugi nujni predlogi.

Goriški deželni zbor. V petek zvečer je bila prva seja goriškega deželnega zbora. Deželni glavar, dr. pl. Pajer, je v daljšem govoru izražal sočutje z nesrečnimi prebivalci Messine in Reggio. K sklepu je predlagal, naj ga zbornica pooblasti, da pošlje italijanskemu ministrskemu predsedniku v Rim 5000 kron iz deželnega zaloga v pomoč nesrečnim prebivalcem Kalabrije in Sicilije. Predlog je bil soglasno sprejet, nakar je bila seja takoj zaključena. Prihodnja seja bo danes popoldne. Glede bodočnosti deželnega zbora je upanje, da pride do sporazuma na tak način, da dobi vsaka stranka enega odbornika. Zavlaščevanja dogovorov med italijanskimi strankami ni vzeti preveč pesimistično. V odločilnem trenutku se bodo stranke najbrže sporazumele.

Niževavstrijski deželni zbor je sprejel nujnost predloga poslanca Axmana in tovarišev, da se postavno zajamči nemški jezik kot učni jezik na vseh javnih ljudskih šolah na Niževavstrijskem. Zopet nov dokaz nemške nestrpnosti.

Srbija. Ker prvi protest avstrijskega poslanika grofa Forgacha pri zunanjem ministru Milovanoviću ni imel zaželenega uspeha, je izjavil naš poslanik, da izjava zunanjega ministra ne zadostuje. Zato je Milovanović sklical ministrski svet. Najprvo so mislili spremeniti tekst pri dotični točki Milovanovićevega govora v skupščini, ker pa je Pašić izjavil, da bo v tem slučaju obdržal ministra nerresnice in popačenja teksta svojega govora, zato se je ministrski svet sklenil opravičiti.

Srbski prostovoljci. Kakor posnemamo iz zanesljivih virov, se je v Ameriki prijavilo več tisoč prostovoljcev, ki so voljni, na prvi poziv prihiteti v domovino.

Katoliška univerza na Irskem. Irška dobi svojo univezo in sicer v mestu Dublinu. Angleži so že v budgetu privolili potrebne izdatke. Dolgo so se morali boriti tlačeni Irči za to ugodnost. Že večkrat bi morala biti dovoljena ta glavna zahteva Ircev, a vsikdar je našla Angležka kak pripomoček, da se je izvila. Tako je dovolila Ircem leta 1845 tri univerzitetne kolegije, kateri bi morali zastopati popolnoma objektivno stališče, a so bili v resnici proti katoličanom. Naposled so Irči sami pod Pijem IX. ustanovili katoliško vseučilišče, a so ga morali zaradi prevelikih stroškov zopet opustiti. Leta 1880 so jim privolili Angleži univerzo, katera je pa samo doktorske časti podeljevala, a na njej se ni predavalo čisto nič. Sedaj se jim je vendar ta želja izpolnila.

Trgovinska pogodba z Rumunijo. Na Dunaju in v Budimpešti se jako marljivo posvetujejo in sestajajo razni referenti trgovskega in poljedelskega ministrstva. Glavni predmet teh sestankov je trgovinska pogodba z Rumunsko. Konec konference bo še le čez 14 dni. Zastopniki obeh vlad se bodo sestali k skupnemu sklepu še le čez mesec dni.

Razpor med Kolumbijo in Panamo se je prav povoljno rešil. Ljudovlada Kolumbija prizna neodvisnost države Panama, katera hoče plačati en del državnega dolga Kolumbije v znesku dva in pol milijona dolarjev. Dogovorno med obema ljudovladama se določijo meje obeh držav.

Raznoterosti.

Cesarski namestnik grof Clary je zopet zbolel na žolčnem mehuru. Zdravniki so mnenja, da se bo moral dati operirati, če hoče postati zopet zdrav.

Poslanec Pišek bi se zelo čudil, ako bi čital „Štajerca“, kakor ga, žal, mi kot časnikiarji moramo. V vseh listih je bilo, da je tudi poslanec Pišek glasoval proti pooblastitnemu zakonu. „Štajerca“ pa računa na omejenost svojih čitateljev, se zlaže v zadnjem listu, da Pišek ni glasoval proti onemu zakonu ter na podlagi te svoje nerresnične trditve po ptujsko nesramno napada poslanca Piška. To je že višek nepoštenosti v političnem boju!

Protestantsko gibanje na Spod. Štajerskem nazaduje očitno. Pred leti so prestopali le iz političnih nagibov razni vsenemški petelini, po njih zapeljani socijalnideokrati in zlasti mestni trgovski pomočniki iz katoliške cerkve. Trgovske pomočnike zlasti so pridobivali vinjene za protestanstvo. O verskem prepričanju niti govora ni pri teh ljudeh. Strastna agitacija je nekaj časa zares vlovila nekaj brumnih duš. Podpirali so pa zlasti to gibanje mestni zastopi, oziroma njihovi uradniki. Zgodilo se je marsikaterih nepostavnih korakov, toda to je oblast vedno prezrla, ker so storili pregreške Nemci. Vse to je pomoglo uspešno delovanje pastorej iz Pruskega, ki so v prvi vrsti razširjatelji vsenemške ideje. Zbrali so precej lepo število kalinov okrog sebe; toda število nerazsodnejev je vedno manjše. Tako izkaže najzadnje poročilo lanskega leta le 113 odpadnikov, ki se pa razdele po župnijah Maribor, Ptuj, Slov. Bistrica, Mahrenberg, Lipnica in Radgona. Nasproti prejšnjim letom označi to število dovolj nazadovanja protestantskega gibanja. Poleg tega pa nemški listi docela zamolčijo, koliko se jih je v tej dobi povrnilo h katoliški cerkvi. V slovenski župniji v Mariboru jih je prestopilo 5, pri Sv. Magdaleni 26 (tu se pozna uspešno delo g. dekana Gaberca; ujememo tudi dobro; zakaj ga

imata „Marburger Ztg.“ in pa Mahnert tako rada); v Ptuj 1, v sv. Petru pri Radgoni 2. Iz Radgone in Lipnice nimamo podatkov. Toda iz vsega tega razvidimo, da protestanstvo nazaduje, kar je za nas veselo znamenje in v verskem in v narodnem oziru; kajti protestantske poturice so naši naj-večji narodni nasprotniki. Protestantsko gibanje na Sp. Štajerskem je očitno ne le versko gibanje, temveč tudi Slo-venecem kot narodno nasprotno gibanje.

„Grazzer Tagblatt“ in slovenski obmejni kolek. Nemci imajo svoj obrambni kolek, katerega toplo priporočajo posameznikom in društvom; če pa Slovenci sličejo ravna, seveda ni prav. Quod licet Jovi, non licet bovi. In tem manj pravice imajo Slovenci, da širijo svoj obmejni kolek, ker je na njem vsaj v glav- nih obrisih narisana — združena Slovenija. Združena Slovenija in pa Vsenemci! Kaj takega živci histe- rične Vse-Germanije ne prenašajo. Če le kaj sliši o tem, se že začne nervozno tresti, če pa zagleda ce- lotno Slovenijo v majhni podobici pred seboj, se ne- kaj časa prezirljivo smeji, potem pa se ne more več premagati ter začena grdo zmerjati. Tagblatt se je- zi, ker so še Slovenci ne samo na Kranjskem, am- pak še tudi na Štajerskem, Koroškem, Goriškem, Primorskem in celo na Ogrskem. Povemu mu, da se bode še dolgo moral jeziti, in da bo enkrat ne samo njegove jeze konec, ampak tudi njega in celega Vse- nemštva, Slovenci pa bodo ostali. Naj se vsenemški Mihel le naprej teši z upanjem germanizacije sloven- skih pokrajin. O tem naj bo preverjen, da bo moral snesti še prav obilno knedlnov, predno se mu bode posrečilo spraviti vse Slovence v jerbas Germanije, s katero ima nedovoljene zveze. Da nas graški kul- turonosec zmerja, tega mu niti ne zamerimo. Samo na to bi ga opozorili, naj v svojem odporu proti slo- venškemu vseučilišču, ne navaja budalosti kot doka- ze. Po njegovem argumentiranju Slovenci zato še ni- so godni za svoje vseučilišče, ker še nimajo znanstven- nih knjig o medicini, pravu itd. Ljubi sosed Mihel, govori vendar logično! Kdaj pa se spišejo knjige za kako šolo? Vendar takrat, kadar je kako upanje, da se v najbližnji bodočnosti tista šola ustanovi, in ne 50 let poprej. Prepustite to skrb nam! Slovenci so Nem- cem pomagali spisovati znanstvene knjige za vseučil- išča, poskrbeli bodo tudi za svoje potrebe. Nemcem se za to ni treba brigati. In naposled praktičen sklep iz Tagblattovega napada na naš obmejni kolek. Ta sklep je: Rodoljubni Slovenci, posamezniki in dru- štva, kupujte kolek „Obmejnim bratom v pomoč“!

Zagovornik Jagičev v „Slov. Narodu“. Vendar se je našel zagovornik Jagičev, ki se je zatekel v „Slov. Narod“, kateremu se čudimo, da je odprl ta- kemu opravičenju, svoja predala. Gospod dr. Lokar hoče oprati zamorca, toda to se mu nikakor ni posre- čilo, ker ni navedel nobenih dejstev in pravih razlo- gov v obrambo gospoda hofrata. Mi ostanemo pri svo- ji sodbi, ker smo na stališču, da taka znanost, katero je razvijal gospod hofrat ni prava učenost, temveč do- kazuje le plitvo znanje slovenskih razmer. Proti ta- kemu osrečevanju slovenskega naroda, ki mu narav- nost škoduje v političnem oziru, se mora izreči vsak narodni Slovenec. Zato se jako čudimo, da se zaleta- va g. dr. Lokar, suplent v Ljubljani, zlasti v „Slo- venca“, ki je prvi opozoril na to žalostno dejstvo, kajti ravno on je najmanj poklican, soditi o tej zade- vi. Mogoče je tako zatopljen v študije za razne izpi- te, da je prezrl naravnost škodljivo stran Jagičeve- ga razmotrivanja.

„Narodni Dnevnik“ laže v svojem poročilu o deželnem zboru v Ljubljani, da sta bila pri dopolnil- nih volitvah v deželni odbor izvoljena dr. Pegan (na- mesto odstopivšega odbornika dr. Šusteršiča) in prof. Jarc (iz splošne skupine) s klerikalnimi in nemškimi glasovi in da so se slovenski liberalni poslanci med volitvijo odstranili iz zbornice. S tem hoče „Narodni Dnevnik“ zlobno namigavati, kakor da bi se poslanci S. L. S. zvezali z Nemci. Vsakdo pa lahko posname iz poročila „Slovenca“ in tudi „Slovenskega Naroda“, da sta bila oba odbornika izvoljena soglasno od vseh strank. V splošni kuriji je 11 poslancev, 10 jih pri- pada S. L. S., eden pa slovenskim liberalcem. V tej skupini Nemci tedaj sploh ne volijo. Pri volitvi de- želnega odbornika iz cele zbornice je bilo oddanih 46 glasov in dr. Pegan je dobil 44 glasov. Volili so ga tedaj vsi narodno-napredni poslanci, Nemci in po- slanci S. L. S. Vseh poslancev je s knezoškofom vred 49, dva poslance, eden S. L. S. in eden liberelec, in knezoškof so bili odsotni, navzočih je bilo tedaj 46 poslancev in toliko glasov je bilo tudi oddanih. Iz te- ga je razvidno, da so tudi liberalni poslanci soglasno volili dr. Pegana. Ej, gospodje „narodni dnevnikarji“, zgodaj ste pričeli z lažjo.

Počasno pa gotovo. Narodni Dnevnik je prine- sel v soboto večer med brzojavnimi in telefoničnimi poročili postopanje dunajskega rektorja, katero smo mi osvetlili že v petek v uvodniku „Novi atentat na slovensko uradništvo“. Vendar bi bil lahko naravnost priznal, da je posnel to vest po „Straži“.

Točna poročila „Narodnega Dnevnika.“ Med drugimi novicami navaja ta list iz Studenice pri Ma- riboru, da se je izrazil Nemeec B., da bo dal svoje otroke v slovensko šolo, če se osnuje. Kakor mi ko- prnimo po slovenski šoli v tem kraju, in gotovo z največjim zanimanjem zasledujemo vse akcije za ugodno rešitev tega vevlačnega šolskega vprašanja, smo prepričani, da ne bi prišlo nikdar do slovenske šole, če bi se smeli opirati na tega uglednega Neme- ca B., katerega navaja „Dnevnik“, samo da olepša

svojo suhoparno notico. Ta ugledni B. je namreč protestant, je zagrizen samec in nima niti ednega otroka.

Zakaj odpadajo celo k protestantizmu. Nadpo- ročni Edgar pl. Lichtenstern je odpadel iz katoliške cerkve, ker je hotel za ženo imeti protestantino.

Zlata maša našega rojaka. Kapucin o. Ivan Kap. Rajč, roj. 27. jun. 1. 1835. v Hranilovcu pri Sv. Tomažu v Slov. g., v mašnika posvečen 13. jan. 1. 1859. v Senju, bo obhajal zlato mašo v Varaždinu dne 13. jan. ob 9. uri predpoldne.

Štajersko.

Maribor. Nemci so se že pričeli gibati za de- želnozborske volitve. Glava „Nemškega društva“ dr. zastopnike vseh obrtnih zadrug na zborovanje, da se Henrik Lorber je sklical vsa politična društva, in sestavi volilni odbor. Magistratni svetnik Futter je povdarjal, da se mora že sedaj razglasiti drugi kan- didat, ker dosedanji poslanec Wastian obdrži kandi- daturo, da ne bo prišlo pozneje do žalostnega pre- pira med kandidatom. Za drugega kandidata je po- stavljen tovarnar Neger.

Maribor. V petek sta se morala zagovarjati pred tu- kajšnjim okrožnim sodiščem Franc Sommer, strojevodja južne železnice in Jožef Korež, premikač južne železnice, zaradi prestopka zoper varnost življenja. Obtožnica se glasi, da ob- dolženca nista pazila na spredaj vozeči osobni vlak, ampak sta pustila svoj stroj neovirano voziti se po isti progi. Pre- mikajoči stroj je zadel ob sprednji vlak, ki se je ustavil. Stroj je napravil veliko materialne škode in ponesrečilo je pri tem tudi nekaj potnikov. Sommer je izjavil pred sodnijo, da ni videl prednjega vlaka, zaradi visokega kotla svojega stroja, nego je bil Korež kot nastavljen spremljevalec tudi tedaj pravi vodja na tej progi. Sodišče je na to izjavo oprostilo Sommera tožbe in je kaznovalo premikača Koreša kot povzročitelja nesreče, na 3 mesece strogega zapor.

Dravska dolina. Objvnožnju našega Pohorja imamo hvala Bogu še precej občin, ki so v slovenskih rokah. Med župani so ugledni rodoljubi in vneti Slovenci, da nikakor ne dvo- mimo o njih narodnosti. Toda le nekaj jim manjka. Uživeti se prav ne morejo v odločno slovenski pokret in naprej po svoji stari navadi uradujejo po nemški. Opustite vendar ta stari šlenderijan in poslužite se tudi v uradu svoje slo- venske govorice in pisave. Kaj nam pomaga slovenska ob- čina, če se kaže na zunaj do cela v nemškem duhu! Vza- mite si za vzgled župana Bistriškega N. Rotnerja. Ta je dal občini, ki je bila poprej v nemških rokah, do cela drugi značaj. Tako je prav! Upamo, da naš apel zdrami še ne- katere župane, sicer jih bomo pa morali trdo potipati in poseči ob volitvah vmes, da se bode moral vsak župan za- vezati, predno zasede županski stolec, da bode uradoval iz- ključno slovenski.

Selnica ob Dravi. V nedeljo dne 17. t. m. se bo vršil v hranilničnih prostorih v župnišču občni zbor naše hranilnice in posojilnice z običajnim vspo- redom. Po občnem zboru bo predaval gospod nadre- vizor Pušenjak o kmečkem združevanju v zadrugah. Kmetje, udeležite se polnoštevlnio tega za kmečko iz- obrazbo koristnega predavanja.

Slov. Bistrica. Te dni sem naletel na nekega železniškega strojevodjo v pokoju. Sicer se mi je predstavil, pa se ne spominjam več njegovega imena. No, njegovo ime nas nič ne briga, zanima nas samo to, kar je govoril. Rekel je, da se čudom čudi, kako da morejo Slovenci v Slov. Bistrici zahtevati kaj prave zase, ko je vendar vsa Slov. Bistrica čisto nem- ška. Kar je Slovencev, so le potomci dekel in hlap- cev. Zato tudi nimajo nikake kulture. Slovenci sploh da so neolikan in surov narod. — No, no, gospod že- lezničar, le počasi! Vedno ne govorite tako. Slišali smo vas že, ko ste rekli, da se vam med Slovenci prav dobro godi in da nikakor ne mislite nazaj na Dunaj, od koder ste privdrali. Izrazili ste se tudi, da se otroci v slovenskih šolah veliko več naučijo, kot v nemških in da zato tudi pošiljate svoje otroke v slovensko šolo.

Konjice. Naša nadžupnija šteje 4500 duš. V letu 1908 je bilo 39 oklicev, 25 porok; rodilo se jih je 127; umrlo pa 110 med temi 22, ki so bili čez 70 let, in 12 čez 80 let stari.

Konjiška okolica. Bralno društvo ima svoj redni občni zbor prihodnjo nedeljo 17. t. m. po večernicah z zelo za- nimivim predavanjem. Nato sprejem novih udov, zlasti tudi ženskih, ker se bo ustanovila „Dekliška zveza“. Dekleta, pridite v obilnem številu!

Ormož. Društvo za oskrbovanje otrok in varstvo mla- dine lépo napreduje. Ljudstvo se je začelo za to prepotrebno društvo bolj zanimati, dobro vedo, da bo naš narod takšen, kakšnega si bomo izgojili. Vsako leto se delijo ubogim otro- kom podpore za hrano, obleko, učila itd., za kar je seveda treba prostovoljnih prispevkov. Z novim letom 1909 je pri- stopila ormoška posojilnica temu društvu z zneskom 100 K kot ustanovnica. Bog plati in daj mnogo posnemalcev!

Ljutomer. Bralno društvo v Veržej priredi dne 17. t. m. v prostorih g. Kukovec v Ljutomeru ponovitev gleda- liške igre „Dan sprave“. Slika iz kmetskega življenja v 4 dejanjih. Po igri prosta zabava. Vstopnina: 1. sedež 1 K; 2. sedež 80 v, naslednji sedeži 60 v. Stojišče 30 v. Začetek takoj po večernicah. K obilni udeležbi uljudno vabi vsa- kogar

Šoštanj. V noči od 6. do 7. jan. se je obesil v tukajšnji ječi posestnik Melh iz Družmirja. Zaprt je bil, ker so ga sumili, da je sam zažgal lani v jeseni svoj hlev. Bil je Nemeec iz Koroškega; kupoval je in prodajal kmečka posestva. Parkrat so pogorela go- spodarska poslopja na teh posestvih; sumili so ga

vedno, da sam zažiga, pa znal se je izvit, dokazal je vedno svojo odsotnost. Ko je zgorelo gospodarsko poslopje v Družmirju, kjer je stanoval, je padel sum zopet na njega, zaprlj so ga takoj, okrajna sodnija ga je hotela izročiti v Celje, pa si je v noči sam končal življenje. Značilno je bilo, da ni nikdar pogledal človeka, kadar je govoril.

Trbovlje. Leta 1909 je bilo v trboveljski župniji rojenih 546, umrlo jih je 299, poročilo se je 101 parov.

Trbovlje. Za „Društveni dom“ so darovali nadalje: Trboveljski telovadci dne 2. grudnia kot jubilejni dar 22 K. Fr. Spindler, kaplan v Brežicah 1 K, visokočastiti ordinariat v Mariboru 20 K, Matej Ražun, župnik pri sv. Jakobu na Koroškem 5 K (II obrok), Anton Bukovšek, kaplan v Prihovi 1 K, Nikolaj Jamšek, kaplan v Trbovljah 20 K, Josip Pečnak, kaplan v Trbovljah 40 K (II obrok), Ignac Štravs, posestnik v Trbovljah 10 K, Helena Erjavec v Trbovljah 10 K, Fr. Dovnik, dekan v Gornjemgradu 3 K, Nik. Putrih, uradnik v Trbovljah, nabral 10 K 60 v. Bog povrni! Somišljeniki, podpirajte nas, da nas ne zagrne rudeča internacionala!

Sv. Vid-Grobelno. (Sreča v nesreči.) Dne 7. t. m. bi se bila pri nas skoraj zgodila velika nesreča. Šentvidski gospod kaplan, Fr. Ostrž, se je peljal z bistrimi konjičji šmarskega g. dekana na grobelski kolodvor. Pred vozom je slučajno jezdil posestnik Drobna. Ko je ta nekoliko pognal svojega konja, so začeli dirjati tudi dekanovi konji in kmalu so bili z ličnim in lahkim vozičkom jezdecu za petami. Tega se je vstrašil jezdec konj in se spustil v divji tek, voznikovi konji pa za njim. Misleč, da je vse izgubljeno, skoči g. kaplan z voza in se k sreči le občutno poškoduje na obeh rokah in ob strani. Še le pri Vugatovi trgovini je mogel jezdec potegniti svojega konja s ceste v stran, pri tem pa padel s konjem vred. Vendar k sreči se tudi njemu in konju ni nič hudega zgodilo. Nato so se postavili tudi dekanovi konji in dekanov hlapec se je z nepoškodovanim vozom in konji vrnil domov. Sreča v nesreči je bila, da si nikdo ni zlomil udov, ali izgubil življenja. — Isti dan se je pri Celju ponesrečil tudi šentvidski župan, g. Florijan Goleš. Želim, da bi oba gospoda kmalu okrevala.

Celje. Redni pouk na tukajšnjih slov. ljudskih šolah, ki je bil skoraj dva meseca zaradi škrlatice prekinjen, se je zopet pričel.

Celje. Somišljeniki! podpirajte pred vsem tiste trgovce in obrtnike, katerih inserati nahajate v naših listih. Kdor s svojimi inserati podpira le liberalni tisk, ta naj le samo pri liberalcih išče svoj kruh.

Celje. Očetje mestnega zastopa so sklenili dati nemškemu Schulvereinu podpore 100 K, dasi je denarno stanje mestne občine jako neugodno. To vedo prav dobro občinski odborniki; toda oni hočejo s tem darom le izzivati slovenske davkoplačevalce v mestu. Slovenci bi morali protestirati pri namestniku odločno, da vporabljajo denar slovenskih davkoplačevalcev v naravnost nasprotno namene.

G. Anderwaldn, brivec v Celju, priporočamo, da bi imel v svoji brivnici razen liberalnih in socialdemokratskih tudi liste naše stranke. Saj rad brije tudi take, ki ne trobijo v liberalni in socialdemokratski rog. Kogar podpiramo mi, ta se mora ozirati tudi na nas.

Koroško.

Celovec. Vladni svetnik Jožef Kronik †. Dne 5. jan. je umrl nekdanji okrajni glavar celovski Jož. Kronik v visoki starosti 91 let. Pokojnik je bil doma iz staroznane kmečke velehiše Kronikove v Rutah pri Ločah. Studirali so izven njega še štiri brati; od vseh vkup sta dva postala duhovnika (eden njiju je bil širni Koroške, znan izvrsten pevec in muzikus župnik ziljsko-bistriški), trije pa so se učili prava. Najstarejši od teh Luka je umrl kot rudarski glavar v Celovcu, dobivši od cesarja za svoje zasluge plemenitstvo, drugi pa kot umirovljeni finančni svetnik znan kot spreten in strasten lovec po vsi okolici bleškega jezera. Eden izmed bratov mnogoštevilne rodovine je bil ostal kot posestnik na domu; a zmedlo se mu je še mlademu v glavi in storil je nesrečno smrt v domačem ribnjaku. Tako je prišel stari Kronikov dom po sestrični moštvi v tuje roke. Vsi izmed bratov so že bili v 60ih in 70ih letih prejšnjega stoletja dobri narodnjaki slovenski, stari prijatelji znanih koroških narodnjakov Janežičev in Einspielerjev. Naš Jože Kronik je bil izmed bratov najtrši Slovenec in v Celovcu nikoli ne bomo več imeli glavarja, ki bi bil Slovencem tako naklonjen. Zaradi tega pa je moral tudi navzlic svojih zaslug in svoje priljubljenosti med ljudstvom se umakniti nepozabni Mak-Nevinovi grozovladi. Pri svoji izredni osebni ljubeznjivosti in pravičnosti je bil tudi pri Nemcih jako priljubljen, tako da ga je veliko število občin iz celoškega in velikovškega glavarstva imenovalo častnim občanom; in sicer tako nemških kot slovenskih občin, zlasti kmečkih, pa tudi občini Trg in Velikovec sta ga imenovali častnim mešanom. Celo najhujši nemškonacijski nalc so o njem govorili vedno spoštljivo. Za nas Korošce je ž njim minil spet eden izmed spomenikov iz preteklih slavnih časov lepega Korotana, ko so Slomšek, Janežič in Andrej Einspieler orali med našimi Slovenci ledino, katera je pognala danes lepe kali in obeta še lepše sadove. Bodi pokojniku blag spomin!

Celovec. Umrl je dne 3. jan. edini zanesljivo narodni gostilničar v Celovcu, gospod Janez Vrečnik v šolski ulici. Kako je bil pokojnik med vsemi sloji celovškimi priljubljen, kazal je njegov sijajen pogreb, ki se je vršil dne 5. t. m.

Koroške šole. Pride mi ob novem letu v šolo 13leten fant, ki je obiskoval dosedaj šolo v Vrbi ob Vrbskem jezeru. Vprašam ga, ali zna slovenski brati? — „Ne!“ Dam mu katehizem. A ne pozna ne črke. Vprašam ga: „Ali znaš deset božjih zapovedi?“ — „Ne!“ Morda pa nemški, če ste učili v Vrbi — nemčurska vas s čisto slovensko okolico — res samo nemški. A nič! Nikjer nič! Do 13. leta se ne nauče deca latinice, v kateri so pisana najznamenitejša dela svetovnega slovstva! Zato pa ne znajo tudi ničesar drugega. Če to ni kretenstvo najhujše vrste od teh slavnih koroških pedagogov! Ne učijo pa nomenoma, samo da bi ljudje ne mogli brati kdaj kake slovenske knjige! Turki so srečni proti koroškim Slovencem!

Kranjsko.

Ljubljana. Absolvirani pravnik gospod Franc Hubad, sin deželnega šolskega nadzornika, je pripuščen v službo računskega oddelka pri deželni vladi v Ljubljani kot praktikant.

Ljubljana. Tu se je ustrelil v pisarni finančni svetnik dr. Ivan Mrak. Dolgo časa je bolehal za glavobolom in to je tudi najbrže vzrok samomora. Mrak je bil jako priljubljen tako kot uradnik, kakor tudi v privatnem življenju.

Nadvojvoda Karl Franc Jožef v Postojnski jami. Na dan sv. Treh kraljev se je pripeljal nadvojvoda Karl Franc Jožef s spremstvom v avtomobilu iz Opatije, da si ogleda veleznamenito podzemsko jamo v Postojni. Spremljala sta nadvojvodo po jami okrajni glavar in zvrni raziskovalec Andrej Perko. Mladi nadvojvoda je bil naravnost očaran od naravnih krasot jame in je obljubil, da pride še večkrat.

Radovljica. Tukajšnji okrajni glavar Oton pl. Detela, je imenovan za deželnega vladnega svetnika v Ljubljani.

Radovljica. Nanaglomla je umrl tu nadučitelj v pokojku gospod Josip Tuma v starosti 70. let.

Narodni koleki v Kočevju. Nemce strašansko jezi, da si puste njihovi bratci v Kočevju takorekoč pred nosom viseti narodne koleke v nekom izloženem oknu na glavnem trgu. Pisarji in kriče med svet in razglašajo na vse štiri strani nemškega sveta, da je to zločin zoper njih narodnost in prosijo od vseh koncev in krajev pomoči.

Primorje.

Slovensko gledališče v Trstu je imelo v nedeljo zvečer lep uspeh. Dramatično društvo je imelo svojo stoto predstavo, ki se je igrala vrlo dobro. To društvo ima danes izvrstne igralce v svoji sredini in prireja prilično tudi gostovanja po drugih krajih. Za Trst je Dramatično društvo neprecenljive vrednosti.

Zagrebska policija podržavljena. Včerašnji uradni list je prinesel vest, da je zagrebska mestna policija podržavljena. Za upravitelja mestne policije je imenovan Mirko Sporčič, koncipist kraljeve zemeljske vlade.

Vsled prenapolnjenih skladišč so ustavile c. kr. skladovnice v Trstu prevzemanje takih tovorov, kateri dohajajo v svrhu vlaganja. Izvzet je špirit v voznihih kotlih in pa ono blago, katero je že na poti. Prevzema se potemtakem za tržaško prosto luko c. kr. državne in južne železnice razen špirta v celih kotlih le tako blago, katero je glasom predpisanega voznega lista namenjeno ali za vlaganje v one oddelke skladišč, kateri so v najemu strank, ali pa če je blago namenjeno za vkrcanje. Sprejemanje blaga za železnična skladišča v tržaški prosti luki južne železnice, kakor tudi c. kr. državne železnice pa ostane i v naprej neomejeno.

Najnovejše vesti.

Resolucije, katere so bile sprejete na včerašnjem manifestacijskem shodu za slovensko vsenčilišče v Ljubljani, je odposlalo „Slov. društvo“ že danes naučnemu ministru in pa „Narodni zvezi“.

Zopet novo slovensko posestvo. Znano posestvo Wartenstein pri Slovenjemgradu je kupil veletržec Knez iz Ljubljane za svoto 72.000 K. Tako je prav, da je prišlo zopet eno tako posestvo v domače roke. Seveda je to našega narodnega nasprotnika jako zapadlo, ker je zgubil zopet en del svojega mogotstva na Spodnjem Štajerju.

Razvanje pri Mariboru. V soboto dne 9. t. m. je imel posl. Malik tukaj volilni shod. Mali gospod Malik se je posebno trudil, doprinesiti dokaz za panslavistično mišljenje Jugoslovanov. Volilci so se gledali, češ, kaj nas to briga?

Konjice. Cesar je potrdil izvolitev načelnika okrajnega zastopa Posseka in podnačelnika Klemenca.

Zreče pri Konjicah. Gdč. Kavčič, učiteljica v Zrečah, se je pri sv. Petru v Ljubljani poročila z g. Šitar, uradnikom v Žalcu. Ženin pohaja iz Trčiča na Gorenjskem, nevesta je pa hčerka nadučitelja pri Devici Mariji v Polji. Glasom postave se je imenovanka odpovedala službi. Na njeno mesto v Zreče prišla je gdč. Preželj, dosedaj učiteljica na Stranica. Na Stranica pa je učiteljica postala, oziroma zopet v službo vstopila gospa Bobičeva, soproga tamošnjega nadučitelja.

Kozje. Okrajni šolski svet v Kozjem je v svoji seji dne 8. prosenca z vsemi proti jednemu glasu sklenil sledeči protest, ki se je takoj v priporočenem pismu odposlal c. kr. naučnemu ministerstvu na Dunaj: Podpisani udje okrajnega šolskega sveta v Kozjem, ki tvorijo veliko večino istega, protestirajo zelo energično proti imenovanju posebnega okrajnega šolskega nadzornika za nemške šole na Spodnjem Štajerskem, ker bi tako imenovanje pomenilo za slovensko ljudstvo nezasluzeno zanižnico, za slovenske okrajne šolske nadzornike pa nezaupanje v njihovo delovanje, čeprav so doslej vedno postopali strogo objektivno in korektno. S tem

korakom bi se povrh tega v okrajne šolske svete s slovensko večino vgnajznil mož, ki bi tam igral ulogo ovaduha in zaupnika nemškega „Volksrata“. Iz teh vzrokov oporekamo še enkrat takemu imenovanju in prosimo, da bi se isto opustilo. — Kozje, dne 8. prosenca 1908.

Dr. Fr. Janković l. r., Marko Tomažič l. r., Josip Tombah l. r. Avgustin Preskar l. r., Jakob Bovha l. r., Jos. Jazbinšek l. r.

Sv. Peter v Sav. dolini. V soboto dne 9. t. m. je umrl gostilničar g. Marko Pirc. Svetila mu večna luč!

Za Društveni dom v St. Ilju so darovali: dež. odbornik gospod Robič 30 K, Pelc Janko iz Gornje Radgone 2 K in en ruski rubelj. Živio!

Brantelj Jagiča. Tudi predsedniku „Slov. Matic“ se je zdelo potrebno, vzeti Jagiča v obrambo zaradi njegovega najnovejšega publicističnega dela glede Slovencev. Mi odgovarjamo na to le s kratko opombo, da ni vsakemu dano, čutiti razžaljenj, ki se ne nanašajo na osebno čast posameznika, ampak na cel narod. Kot rojen obmejni Slovenec bi dr. Hlešič moral pokazati v tem slučaju več narodne vzgoje in nežnosti.

Poljčane. Včerašnjega ustanovnega shoda izobraževalnega društva se je udeležilo nad 100 poslušalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem dr. Hohnjeca o pomenu, važnosti in potrebi društva in o načinu, kako bo uspešno delovalo. Povabilu k pristopu se je takoj odzvalo 56 članov. Odbor, ki se je izvolil, je tako sestavljen: predsednik posestnik Jan. Hauptman; podpredsednik mladenič Franc Polanec; tajnik Franc Roner, organist; njegov namestnik Fr. Ambrož, železniški sprevodnik v. p.; blagajnik mladenič Štefan Polanec; njegov namestnik mladenič Ignac Stumpf; knjižničar župnik Alojz Cilenšek; pregledovalca računov kovaški mojster Jernej Senegačnik in gostilničar Franc Gajšek. Društvo je pristopilo S. K. S. Z. v Mariboru.

„Hofrat“ Jagič je zagrešil v nemški knjigi „Kultur der Gegenwart“ delo, ki bi mu rekli, ako bi ga spisal Nemeč, da je zelo slabo zmašilo glede literarne vrednosti, glede pravičnosti pa je navadna podlost. Kaj pa naj rečemo potem o „Slovanu“ Jagiču, ki je igral sicer že ob času Momenovih prismo-darij zelo čudno vlogo. Mož namreč kar požre vse Slovence na levem bregu Stajerske Drave! Kje pa so potem doma Vraz, Miklošič, Trstenjak, Meško, Hlešič in drugi, ko nam je dal ravno ta kos slovenske zemlje, Slovenske gorice, najboljšo možo na Stajerskem. O koroških Slovencih piše, da žive le še v nekaterih dolinah. Ali ta čudni „hofrat“ ni bil nikoli na Stajerskem in Koroškem? Kaj pa potem maže takšne reči po nemških listih! Ker Nemci bodo zajemali zdaj iz tega visoko „učenijskega in „oficielnega“ vira in bodo prisegali na te besede! In to je oni Jagič, ki mu je posvetila letos Slovenska Matica slavnosten spis! Za blatenje Slovencev, o katerih govori bolj strupeno nego najhujši Nemeč! In to ona Matica, ki Gregorčiču, enemu največjih in najplemenitejših naših mož, ni napisala niti nekrologa! Ali postaja to liberalno društvo res že izključno „profesorsko“ društvo? Vsakega suplenta pobero, če je kos dohtarja seve še bolj, o največjih naših možeh pa lepo molče! in jih držijo daleč od sebe! — Opomba uredništva. Te vrstice smo prejeli od zelo odličnega slovenskega rodoljuba na Koroškem; objavimo jih, čeprav smo že v zadnji številki ravno v tem smislu označili učenost / gospoda hofrata Jagiča, ker nam priča ista vsebina, da imamo vsi jednako sodbo o tej zadevi.

Potres v Italiji.

Seja državnega zbora. Posvetovalnica je natlačeno polna ljudstva. Vsi ministri so navzoči. Takoj ko se je otvorila seja, je predsednik vstal in imel nagovor na zborovalce, katerega so oni stoji poslušali. Videlo se je, kako so poslanci tu in tam brisali solze raz oči in čul se je tudi pretrgan jok po dvorani. Predsednik se spominja grožne nesreče, katera je zadela Kalabrijo in Sicilijo in se zahvaljuje s hvaležnim srcem kralju in kraljici za njuno sočustvovanje in pomoč. Ravno tako izrazi vsem vojakom in mornarjem, domačim kakor onim tujih velenil, v imenu italijanskega naroda najtoplejšo zahvalo za pomoč. Ko je predsednik omenil da se bo-ste Messina in Reggio di Calabria zopet sezidali, je zavladala burna radost med ljudstvom. Govoril je še ministrski predsednik Giolitti, na kar se je zaključila seja.

Iz Catani je došla vest, da je dunajske Rešilne družbe ekspedicija dospela na kraj nesreče. Prebivalci kakor oblasti so jo sprejele z velikim veseljem. Vodja ekspedicije dr. Charas je izjavil, da se lahko takoj prične z razdelitvijo hrane. Izmed 25.000 sem pribežanih ljudi je skoraj 18.000 brez hrane in brez vsega.

Reggio di Calabria. Ponovili so se zopet sunki v okolici mesta. Vsa poslopja, katera so še ostala deloma cela, so se sedaj porušila. Poprava železniškega tira se vrši nemoteno dalje.

Ropari v Messini. Nekaj čez 70 roparjev, ki so ropali po razvalinah, so postrelili.

Turški ministrski svet za Italijo. V zadnji seji je privolil ministrski svet 200.000 frankov podpore za ponesrečence v Italiji. Ta svota se bo nabirala javno po vsej državi in se bo odposlala italijanski vladi.

Naročite „Stražo“!

Slovenci!

Vaša narodna dolžnost je, da kupujete vse manufakturno blago v trgovini, kjer je dobro in najceneje in taka je trgovska hiša na drobno in debelo

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi zastoj, blago proti povzetju in čez K 20—franko po avstro-ogrskih deželah.

Za nakup priporočamo tvrdko
M. E. Šepec, Maribor
Grajski trg 2. tev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, posvršnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prti, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Hiša št. 31 in 34 z vrtom
v Slovenski Bistrici.
Kmetija s hišo in gospodarsk. poslopjem
v Črešnjevem gradu pri Stopercih
z okoli 90 oralov zemljišča.

Kmetija na Račevce-u v Dežnem
z okoli 13 oralov zemljišča.
Kmetija na Jurek-u v Dežnem
z okoli 20 oralov zemljišča.
Kmetija na Badenikovem v Dežnem
z okoli 36 oralov zemljišča.

Se pod ugodnimi pogoji proda, več se izve pri Anton Belec-u v Šent Vidu nad Ljubljano.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami priporoča narodni trgovec

Vilko Weixl
Gornja gospodska ulica št. 33.

Svoji k svojim!
Urar, očalar in zlatar
Franjo Bureš
Maribor, Tegethofova cesta 33
pred kolodvorom,
priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.
Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Jakob Vezjak
krojaški mojster
Maribor, Šolska ulica
se priporoča v izdelovanje oblek po najnovejšem kroju.
Izdelovanje vsakovrstnih pletenin.

Svečar in medicar
Jožef Dufek, MARIBOR
Viktringhofova ul. 30
priporoča prečastiti duhovščini veliko zalogo lastno izdelanih voščenih sveč.

Franc Podgoršek
bandažist in rokavičar, 21
Maribor, Grajska ulica št. 7
se priporoča cenj. občinstvu v izdelovanje vsakovrstnih bandaž in rokavic.
Popravila se točno izpolnijo.

Tvrdka K. & R. Ježek
ima veliko zalogo vseh vrst kmetijskih strojev
in se gospodarjem posebno priporoča.

V zalogi so mlatilnice, slamnoreznice, reporeznice, mlini za jabolke, žitne čistilnice, drobilni mlini. — Podpisani Vam preskrbi tudi vse druge stroje, ki so potrebni pri kmetijstvu, tudi motorje, sesalke in tudi vsa popravila.

Zastopnik: Vekoslav Muhič v Ptuj.

Najlepše in najcenejše razglednice
dobijo trgovci in drugi odjemalci
v Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Cerkveni slikar in pozlatar
Peter Marković
akad. slikar in pozlatar v Rožku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom za oltarne slike in za popravilo celih cerkev in oltarjev. Cene zmerne po dogovoru. Kot spreten portretist povekšuje tudi fotografije na slike v oljnatih barvah. Portrete in oltarne slike izdeluje sedaj v zimskem času doma v svojem ateljeju.

Edina narodna steklarska trgovina
Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in pri vatnih stavbah.

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!
Na debelo. Na drobno.

Srečkanje je že 21. januarja 1909.
Jubilejne srečke
za sklad vdov in sirot „EDINOSTI“.
2200 srečk 1 krona 2200 srečk
Glavni dobitok **25.000 K.**
Dobe se v tobakarnah, loterijah, davč. urad. i. t. d.

Tovarna za glinske izdelke
v Račju
izdela najboljše opeko. Zaloga v Mariboru, pri kamnoseku Gajserju, Cesar-ska cesta.

Kupujte manufakturno blago v stari trgovini
Jože Ulaga
MARIBOR,
Tegethof-ova cesta
št. 21.